

Sanita Strautniece: «Uzrakstīt romantisko romānu – tas ir ļoti grūts darbs»

“Manī mīt vēlme parādīt caur savām grāmatām to, ka pasaule apkārt nav bāisa, ka nevajag fokusēties uz sliktu,” sāka rakstniece Sanita Strautniece.

Foto no Sanitas Strautnieces personīgā arhīva

Inga Kalva-Miņina

Šogad rudenī iznāca rakstnieces SANITAS STRAUTNIECES, kura dzīvo Jelgavā, bet dzimtā puse ir Balvu novada Žiguru pagasts, ceturtais romāns «Vejainie» («Latvijas Mediji»). Ta ir noslēdzošā grāmatā romantiskajā gadalaiku ciklā, kurā iznākuši vēl trīs darbi – «Ieputinātie» (2022), «Apreibinātie» (2023) un «Kvēlojošie» (2024). Mūsu sarunā autore atskatās uz šo radošo ceļu.

Foto no Sanitas Strautnieces personīgā arhīva

Kādas ir sajūtas, kad tava izliotā iecere par četriem romāniem, kas savstarpēji saistīti un kuros ievijas gadalaiku mīrkli, nu ir īstenota?

– Nereālas sajūtas! Daudzšķautņainas. Sapnis ir piepildījies. Šos četrus gadalaiku romānus es varētu raksturot kā ceļu, un šajā ceļā piedzīvots tik daudz. Viss sākas pirms kritiena laika ar sīku domu uzplaisnījumu, tad sekoja tāda kā taustīšanās – kas, ko, kā. Pēc tam bija gan cerības, gan ne-

just kaut ko labu, kas liek pakrūtē kņudēt. Un kur nu vēl labāk, kā šo visu paust caur romantiskajiem romāniem. Tas ir tas, ko es varu dot no sevis, tas ir mans ieguldījums, lai kāds justos labāk, lai justos piepildīts.

Kā pie tevis atnāca romāna nosaukums «Vejainie»?

– Visi gadalaiku romānu nosaukumi pie manis atnāca, esot dabā. Biju Cenu tīrēja purvā, pastaigājot pa tur izliktajām laipām, kad prātā iesāvēs nosaukums «Vejainie». Jāsaka, bija saulaina rudens diena bez vēja, bet sajūtu, ka šis nosaukums būs ļoti piemērots grāmatai. Vēl «Vejainie» izsaka galvenās varones iekšējās sajūtas, lai arī apkārtējiem viņa rāda gaidiem izstrādātu un nopulētu ārejo tēlu.

Tavos darbos ir iekodēts īpašs latviskuma kods – Latvijas dabas apraksti ir tik brīnīgāki atainoti, ka grības tos lēnām izbaudīt, nevis pārļāstīt ātrumā pa diagonāli.

– Varētu pat teikt, ka dabas apraksti ir mans rokraksts romānos, ar kuru tie varētu atšķirties no citiem. Es daba esmu spējusi rast visas sev svarīgās atbildes, vai vismaz sajūtas, kas ir palīdzējušas nomierināt prātu un paskatīties uz lietām citādāk. Tapēc vienmēr visiem saku, ka jāiet laukā, tas nekas, ja nedzīvo laukos, arī pilsētā var atrast pastaigu vietas, kur satikties ar sauli, zvaigzni, sniegu vai lapkriņi. Galvenais, sākt to darīt, tad pēc kāda laika veidojas atkarība. Vismaz tā ir mūsu ģimene, mēs bīrvīdēnās nevaram nosēdēt mājās, pēc iespējas vairāk dodamies dabā.

Visi dabas apraksti grāmatās ir manis pašas piedzīvoti, neraksturoju, ko neesmu savām acīm redzējusi vai izjūsmi. Mums Latvijā ir tik skaista daba, tāpēc nevilcinošas iekļāvu to romānos. Arī lasītāji to ir novērtējuši. Esmu saņēmusi atsaucsmes, ka pirmo reizi dabas aprakstu lasīšana neraisa vēlmi tos pārskatīt. Cenu, ka tā tiešām ir, ka man ir izdevies nodot to neapstrastāmo sajūtu, kad jūti smiegpārsijas uz ādas, kādas ir sajūtas, kad vaigam pieskaras ceriņu zars, vai kā priekšā novilni zeltains kviešu lauks, vai gaiša lēni griežas dzelēnas liepu lapas.

Kāds tev radošajā jomā ir bijis šis gads?

– Radošajā jomā šis gads nav bijis viegls, ar vairākiem klupieniem un piecelšanos. Gadalaiku cikla noslēgšanās, protams, bija satraucošs brīdis, sevis piepildījums, bet tajā pat laikā sāku meklēt atbildi uz jautājumu, kā turpināt darbu, kas man patīk. Kādā formātā? Vai lasītājiem tiešām tas ir vajadzīgs? Man patīk rakstīt romantiskos romānus, bet šogad nācās kaut kādā ziņā būt sevī no jauna, apvienojot savas vēlnes, iespējas, lasītāju gaidas. Šogad pabeidzu jaunā romāna manuskriptu, taču kā pirmo uzmetumu, tagad noris rediģēšanas darbi.

Kādam varētu šķist, ka uzrakstīt romantisko romānu ir viegli, bet, ziniot, tas ir ļoti grūts darbs, jo, lasot dāmu romānu, jebkurš jūms, bet tajā pat laikā sāku meklēt atbildi uz jautājumu, kā turpināt darbu, kas man patīk. Kādā formātā? Vai lasītājiem tiešām tas ir vajadzīgs? Man patīk rakstīt romantiskos romānus, bet šogad nācās kaut kādā ziņā būt sevī no jauna, apvienojot savas vēlnes, iespējas, lasītāju gaidas. Šogad pabeidzu jaunā romāna manuskriptu, taču kā pirmo uzmetumu, tagad noris rediģēšanas darbi.

Ilgi nedomājot, teiktu, ka «Vejainie», jo man ļoti patīk rudens. Bet arī ziema man patīk un «Ieputinātie». Bet, kā tad ar smeldzi romānā «Apreibinātie» un kaisli «Kvēlojošie»? Vai es varētu atbildēt, ka viss gadalaiku cikls ir man tuvs? Lai arī romānus var lasīt atsevišķi, arvien vairāk sevi pieķeru pie domas, ka tas ir viens veselums – četri gadalaiki, četras sievietes, to visu apvieno Latvijas daba. No saņemtajām atsauksmēm uzinu, ka lasītājiem vislabāk ir patīcis vasaras romāns «Kvēlojošie».

Foto no Sanitas Strautnieces personīgā arhīva

var atlautes pateikt, ka tā ir viegla lasāmviela, kur atkārtotais viens un tas pats, bet par detektīvu, kur ir kauzē ar līķiem, neviens nēsaka – ka šis romāns ir tāds pats kā iepriekšējie desmit detektīvi ar līķu kauzēm. (*Smaida*)

Bet no šādām domām mani realitātē atgriez mani lasītāji. Šogad pabiju divās bibliotēkās – Tīreļu un Tomes. Satiku ļoti jaunkus un sirsnīgus cilvēkus. Daļiņas savos stāstos un klausījos citus. Līdz galam neizprotami, bet tajās mazajās lauku bibliotēkās ir kaut kas pievilcīgs, un tas notiekti nāk no tur mītošajiem cilvēkiem.

Kurš no taviem gadalaiku cikla romāniem tev pašai ir vistuvākais? Un kurš visvairāk uzrunājis lasītājus?

– Jo biežāk man uzdod šo jautājumu, jo grūtāk šķiet atbildēt.

Vai kādreiz lasītāji varētu sagaidīt, ka visi četri romāni, kas iznākuši sērijā «Vakara romāns», varētu nonākt vienā kopīgā grāmatā? Jo, kā zināms, tad tavu pirmo grāmatu «Ieputinātie» nu jau vairs nekur nevar nopirkt.

– Tas tieši, «Ieputinātie» vairs nav atrodamai veikalu plauktos, kā arī «Apreibinātie» vairs nav nopērkami. Bet es ceru, ka bibliotēkās manas grāmatas tiek lasītas. Gadalaiku cikla romānu apvienošana vienā grāmatā būtu kā mani pārdošākie sapni. Hm, varbūt jāsūta Visumam šādas domas, lai ātrāk piepildās. Kas zina, varbūt tā kādreiz notiks.

Ar mani kopš vidusskolas ir kāds izlasījis citāis – «Sirds tic, vēlēšanās piepildīsies!». Novēlu ikvienam nepārstāt ticēt un mīlēt. Lai bīrnumains Ziemassvētku gaidīšanas laiks! 🍷

Laika prognoze			Rēzekne			Preiļi			Daugavpils		
12.12. Pk.	☀️	+6°	-3°	Z/6	☀️	+7°	-3°	ZR/6	+8°	-1°	ZR/6
13.12. S.	☁️	-1°	-4°	DA/3	☁️	-1°	-4°	DA/4	0°	-2°	DA/4
14.12. Sv.	☀️	+3°	-2°	DR/3	☀️	+4°	-1°	DR/4	+5°	0°	R/4
15.12. P.	☀️	+5°	+3°	R/5	☀️	+6°	+3°	R/5	+7°	+5°	R/5
16.12. O.	☀️	+5°	+2°	R/4	☀️	+5°	+2°	R/4	+6°	+3°	DR/4
17.12. T.	☀️	+3°	+1°	DR/3	☀️	+3°	+1°	D/4	+3°	+1°	D/3
18.12. C.	☀️	+2°	+1°	DR/4	☀️	+3°	0°	DR/4	+4°	+1°	DR/3